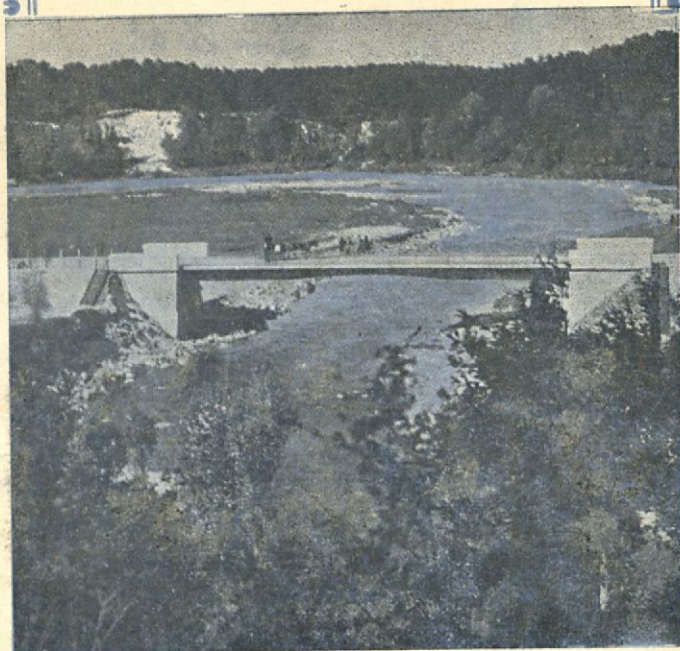

Matthi Kapola

HINTA SMK. 15.-

SIGARETTIT GRAND-LUXE "MANON" A.S. "LAFERME"

EESTIN OPAS

G. PAJUN KUSTANNUKSELLA
TALLINN, HARJU 43. PUH. (2)33-21

II. PAINOS 1931.

PAPEROSIT "LAFERME" NR. 6. - "LAFERME" NR. 50.

PAPEROSIT PARIMASTA TUBAKKASTA
„ZEPHYR“

KAHVILA

FEISCHNER

PUHELIN 19-50.

*HARJUTÄNAV 45
TALLINN*

Laill. suoj. tehtaan

marsipaani merkki.

Perustettu v. 1864.

Tallinnan Marsipaani- ja
suklaatehdas

Georg Stude

Pikk tän. 16.

Marsipaani-
tuotteita,
suklaata ja ma-
keisia. Aivoinna
arkipäivisin
kello 8 $\frac{1}{2}$ —5.

Sunnuntaid sul-
jettu.

Puh. (2)27-76.

Suoj,
tehtaan
merkki

Suoj,
merkki
tuot-
teille

BRUNO WESKE

Tallinn, Pikk tän. 33.

Taidekäsityötuotteita: muistoesineitä: puuveistoksia, nahkaesineita, porsliiniesineitä, alkuperäisiä maalauksia.

MIESTEN RÄÄTÄLILIIKE M. ANDREESEN

RATASKAEVU TÄN 14. PUHELIN 430-54.

JOKA SESONGIKSI SUURIN
VALIKOILMA, PARHAIN-
LAATUISIA ENGLANTI-
LAISIAPALTO- JA PUKU-
KANKAITA.

Calorica

Tehdas ja varasto

Tallinnassa, Rüütli 13.

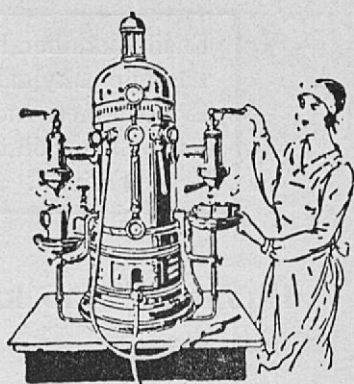
viinalajeja, likööreja,
punshia ja konjakkia
(brandy) myydään ravin-
tolaissa ja viinakaupoissa

Hotelli ja ravintola DE RUSSIE

Tartto, Aia tän. 10. Puhelin 6-68.

Hyvää ja halpaa ruokaa.
Huoneitten hinnat 2—3 kr.
vuorokaudessa.

F. KAGGEN KAHVILA

TALLINN,

S. Karja t. 18.
Tel. (2)12-91.
Ja Viru t. 2.

Joka päivä soittoa.

HOTELLI-RAVINTOLA-BAARI EUROPA

Viru tän. 24. Puh. (2)11-68.

Erikoisuus: mainio venäläinen ruoka, kuuluisat moskovalaiset ruokalajit: seljanka, rastegny, borschtsch y.m. Olutta suoraan tynnyreistä. Kello 1 asti yöllä alitukseen saatavana lämpimiä ruokia suoraan sähköhellalta. Suuri valikoima ruokalajeja. Koti- ja ulkomaiset viinit, liköörit ja viinalajit. Mukavia yksityis- ja hotellihuoneita.

Grand-Hôtel-Pärnussa

Kuninga tän. ja Martna tän. kulmassa.

Ensiluokkainen hotelli.
Lämmin ja kylmä vesi.
Erinomainen ruoka.—
Tarjoillaan olutta ja
viiniä.

Huoneita 2:50 kr. alkaen.

Puhelin 340.

OY. SAKUN OLUTPANIMO

PERUST. V. 1876.

OSAKEPÄÄOMA Kr. 1.500.000:—

JOHTO TALLINNASSA.

HYVYYDESTÄÄN TUNNETUA)

OLUTTA ja SIMAA.

Tartu Tööstus'pank,

Tartto, Jaani tän. 24.

Kirjel. Nr. 143.

Puhelimet 6-35 ja 8-35

Sähköosoite „Dögebank“.

Rudolf Mosse Code.

*Rahalähetyksiä toimitetaan sekä koti- että
ulkomaille.*

*Ostetaan kultaa, hopeata, ulkolaista rahaa
sekä chekeissä että käteisesti.*

Otetaan rahaa juoksevalle tilille.

Akkreditivejä.

*Inkasso ja toisten pankkilehtävien
suorittaminen.*

Safet. Säästölaatikkoja.

akuutusyhtiö EKA'n pääedustus.

Teatteriravintola

„ESTONIA“ PUUTARHOINEEN

Tallinnassa.

Estonia bulev. nr. 6. Puhelin (2)31-05.

PÄIVÄLLISIÄ

kello 1—5 i. p.

Joka ilta

KABARETTIESITYKSIÄ
JA TANSSIA.

Soittoa kell 1/29—1 yöllä.

Soittaa „The Estonia Dance-Orchestra“

HÄJUVESITEHDAS "EPHAG"

TALLINN,

HARJU TÄNAV 41.
NARVA MNT. 42.

OSASTO

VILJANDIN KAUPUNGISSA

Oy. Bliebernicht

*Olutpanimo ja vir-
kistysjuomatehdas*

Pärnussa, S. Jõe tän. 10/12.

Puhelin 146.

Hyvää olutta

Alkoolisia virkistysjuomia

Limonaadeja.

Ollessanne Eestissä älkää unohtako hankkia itsellenne hyvää

„URANIA“

sähkölamppupatteria. —
E.K.T. „Urania“ on Baltian maiden suurin sähkölamppupatteritehdas.

TALLINN,
Aiavilja tän. 3.
Puhelin 303-40.

Tallinna.

Parin vuoden kuluessa on Tallinna muuttunut suomalaisten huvimatkailijain Mekaksi tai sano-kaamme ehkä tapaavammin: sopivimmaksi viikonlopun viettopaikaksi. Kun ennen laskettiin sunnuntaivieraitten määrää kymmenissä, tehdään sitä nykyään sadoissa ja tuhansissakin. Ennen välittivät liikettä Tallinnan ja Helsingin väliä kaksi laivaa, nykyään on niitä jo viisi.

Mistä johtuu Tallinnan vetovoima? Ensi sijassa matkan helppuudesta, mutta myöskin kaupungin viehättävästä historiallisuudesta.

Lähestyessämme Tallinnaa, hurmaa meitä sen harvinainen silhuetti solakkoine kirkontorneineen ja mahtavine vanhanaikuisine rakennuksineen Toompean linnanvuorrilla.

Satamaan saapuessamme huomaamme sen työskentelyn vilkkaaksi. Rivittäin aittoja, joissa Neuvosto Venäjä säilyttää talvella kauttakulikutavaransa, ulkomaisia laivoja, joille Tallinna on jääkautena ainoa avoin Suomen lahden satama.

Tallinna.

Tullitarkastus Tallinnan satamassa on lyhyt ja miellyttävä, sillä virolaiset tullimiehet ovat kohteliaita ja vaatimattomia, eivätkä välitä juuri siitä, mitä maasta viedään.

Satamasta suuntaudumme Pikk-tänavalle joko jalkaisin tai käyttämällä halvasta hinnastaan tunnettuja vuokra-autoja. Ensimmäisenä huomaamme Paksun Margaretan tornin ja Rannaväravan mahtavan portin — entisaikain jylhiä muistoja, joiden vuosisatoja vanhat harmaat muurit voivat kertoa paljon Tallinnan hansakaupungin historiasta.

Koko Pikk tänav on rikas hirtoriallisista muistoista. Sen varrella sijaitsee Mustapeaden veljeskunnan rakennus, joka sisältää m. m. Ruotsin

kuninkaitten vanhoja muotokuvia Pikk tänavalla on myöskin K a n u t i killan kaunis rakennus ja vanha P ö r s s i, jonka kellarikerroksessa sijaitsee vanha viinikauppa.

Täten olemme saapuneet keskikaupungille. Pörssitalon vastapäätä on P ü h a v a i m u n kirkko, joka oli valmina jo v. 1316. Täällä on tanskalaisten lahjoittama punavalkoinen lippu. Menemme nyt kapean S a i a k a n g i n kautta raatihuoneen torille ja olemmekin harvinaisen kauniin r a a t i h u o n e e n edustalla, joka on rakennettu v. 1379.

Tallinnan Raatihonen.

Mutta me voimme myöskin suuntautua Pikk tänavalta suoraan Pikk jalalle, josta pääsemme Tallinnan historiallisimpaan osaan: T o o m p e a l l e.

Tuomiokirkko kuuluu nähtävyyksiin, jota ei sopisi yhdenkan suomälaisen unohtaa. Sen vanhat haudat, sen vaakunavarasto ja sotaliput ovat harvinaisuuksia. Joukko kuuluisiin Ruotsin aatelissukuihin kuuluvia lepää täällä viimeistä untaan.

Ulkoministeriö ja Suomen lähetystön talo ovat rinnakkain edustamassa diplomatiaa. Toompealla sijaitsevat myöskin melkein kaikki virastot ja useim-

mat ulkomaiden edustukset. Täällä on myöskin Viron presidentin, riigivaneman, talo ja Riigikogu, sisustaltaan eduskuntatalo vanhojen muurien sisällä. P i k k H e r m a n i n tornissa liehuu yöt ja päivät viron lippu. Jos sinne viitsii kiivetä, voi nähdä Tallinnan kaikessa komeudessaan viheriöine puistoi-neen ja punakattoisine taloineen.

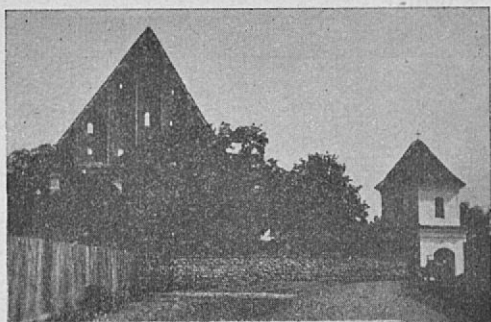
Kaunein puistoista on Kadriorg, Pietari I. perustama laaja puisto ikivanhoine tammineen ja kauniine barokkityylisine linnoineen. Täällä on myöskin Pietari Suuren talo, jossa näytetään hänen vuodettaan y. m.

Pikasilmäyksen jälkeen Tallinnan ihanuuksiin, jatkamme matkaamme

Piritalle.

Piritan kilometrejä pitkä hiekkaranta on Suomessakin jo kyllin tunnettu. Siellä käyneet italialaiset ristivät sen pidemmittä puheitta Lidoksi. Rannalla on ravintola, uimakoppeja vuokrattavine uimapukuineen, virkistysjuomia, lepotuoleja — miellyttävä vaihtelu ja virkistys kaupungin katselemisen välillä.

Piritalle pääsee joko laivalla Kalarannan satamasta tai autobussilla Vene turulta. Laivamatka kestää puolisen tuntia, autobussilla pääsee neljännes-tunnissa. Piritan rannalla voi sunnuntaisin nähdä tout Tallinn — „koko Tallinnan“, siellä ovat

Pirita.

viehättävyydestään tunnetut Tallinnan naiset, kaupungissa oleskelevat diplomaatit, korkeat virkamiehet, aikuiset ja lapset. Tallinna voi olla onnellinen, että sillä on niin lähellä kaupunkia sellainen ihana, luonnollinen hiekkaranta!

12 km päässä Tallinnasta on hiljaisempi kesäviettopaikka

Rannamõis.

Äkkijyrkät, korkeat rannat ja rehevät lehtipuut antavat Rannamõisalle aivan erikoisen leiman. Täällä voi hiljaisuudessa nauttia Suomen lahden etelärannikon luonnon kauneutta. Täälläkin on hyvä ravintola. Autobussi alkaa sinne matkaansa samoin Vene turulta.

Jos haluamme katsella vielä Suomen lahden etelärannikkoa itään päin, voimme käyttää autobussia matkustaaksemme W a l k l a n tammistorantaan, T s i t r e n kansanpuistoon sekä

Loksaan

sekä sieltä edellen K ä s m u u n ja

Võsulle.

Viimeksimainittuihin pääsee helposti myöskin R a k v e r e n kaupungista, johon on kolmen tunnin rautatiematka Tallinnasta. Nämä kolme ovat rauhallisia lomapaikkoja Suomen lahden kauniilla etelärannikolla. Võsu on viime aikoina muuttunut näyttelijöiden lomapaikaksi. Sen mäntymetsissä, verkko-pallokentillä ja rantahiekalla virkistävät he väsyneitä hermojaan seuraavaa talvea varten. Täällä löytyy kyllin täysihoitoloita, ravintola ja huviloita vuokrattavaksi.

Vainupea ja Eisma

sijaitsevat Vösun ja Kundan kauppalan välillä. Matka sinne on vähän vaivaloisempaa ja voidaan se tehdä autoilla joko Kundasta (20 km), Vösulta (20 km) tai Rakveresta (30 km). Luonto on koskemattomuudessaan kaunis.

Kose.

Selja ja Karepea

Ovat noin 8 klm. etäisyydessä Kundasta. Kundasta saa kestikievarikyytiä, mutta miellyttävämpää on matkustaa autolla.

Noin 5 klm. Kundasta sijaitsee Toolse.

Mainittakoon, että Kundaan pääse matkustamaan Rakveresta rautateitse.

Toila

on luonnonkauniimpia koko Virossa. Korkealta kalliorannalta avautuu ihana näköala Suomen lahdelle aina Suursaareen saakka. Aivan Toilan läheisyydessä on Oru, jossa sijaitsee komeudesta kuuluisa venäläisen miljonäärin Elisejevin linna. Tämä linna on nyt, omistajansa katoamisen jälkeen, muutettu täysihoitolaksi. Komea kontserttisali parvekkeineen voi nytkin vielä tyydyttää täysihoitolan asukkaiden vaatimuksia. Hyvissä huoneissa on suorastaan nautinto asua. Täälläkin vallitsee rauha ja hiljaisuus, sillä linnaa ympäröi vain pikkuinen kylä.

Täten saavummekin Eesti huomattavaan merikylpylään

Narva-Jõesuhun.

Hungerburg Narva-Jõesuu kaunein ja suurin merikylpylä Eestissä sijaitsee Suomenlahden etelärannalla Narva joen suussa 13 klm. päässä samannimisestä kaupungista ja melkein yhtäkaukana Auvere rautatienasemalta.

Joen vasemalla rannalla ollen kulkee kylpylä 7 klm. pitkin meren rantaa kolmelta puolelta tiheän mäntymetsän ympäröimänä Joen oikealla rannalla,

jota Magerburg'iksi nimitetään, löydämme melkein samanlaiset maantieteelliset olosuhteet. Hungerburgin suurin ylpeys on sen komea merenranta, joka on 100 metrin laaja ja 7 klm. pitkä, valkoist merihiekkaa.

Koska merenranta kulkee idästä länteen, on ranta koko päivän säteilevän auringon valaisemana.

Puhdas, vähitellen aleneva, hiekkainen merenpohja, rannalla lämmintynyt puhdas merivesi, iloiset auringon paisteessa kimmeltelevät laineet, joissa hiestynyt ruumis löytää virkistystä!

Aivan toisenlaisen kuvan tarjoaa merenranta illalla auringon laskiessa. Koska meri on avoinna N. W. suunnassa, voimme seurata auringon laskua alusta loppuun saakka. Tuo ihmeellinen värien ihanuus ja alituinen muotojen ja värilajien vaihtelevaisuus — taivaalla, vedessä ja koko ympäristössä on kyllä jumalallisen luonnon korkein ilmaisu. Yksikään taiteilija ei pysty sitä kuvaamaan; sen voipi ainoastaan itse nähdä ja hengessään kokea.

Narva-Jõesuun ilmasto on lauhkea. Kesäkuusta elokuuhun on 16° lämpää. Meriveden lämpö on keskimäärin 10,4 — 15°, heinäkuussa usein 20°.

Yllämainittujen ominaisuuksiensa tähden on Narva-Jõesuu 50 vuoden kuluessa muuttunut pienestä kalastajakylästä suureksi kylpyläpaikaksi, jossa ennen maailman sotaa 15—20 tuhatta kesävierasta löysivät virvoitusta ja parannusta. Sodan jälkeen on kesävieraiden lukumäärä vähentynyt, kuitenkin on viimeaikoina huomattavissa taas nousua. Paikallishallinto tekke kaikki voitavansa kesävieraiden hyväksi. Huolehditaan hyvästä järjestyksestä, elinehdoista ja huvituksista. Kaunis tyylikas Kasino (Kurhaus) tarjoaa vieraille paljon vaihtelevaisuutta ja huvitteluja: konsertit, kabareet ja teatteri pitävät huolta huvittelemisesta; soittokunta soittaa merenrannassa ja ihanassa kylpylän puistossa, verkkopallo, palloilu, voimistelu, soutu- ja purjeurheilu tarjoavat urheilua harrastaville paljon vaihtelua.

Huvimatkat ympäristöön: tyynelle järvelle, myllylle, Merikylään, Udriaan, Vaivaraan j. n. e. ovat miellyttäviä.

Menoihin nähden kuuluu Hungerburg Eestin huokeimpien kylpyläpaikkojen joukkoon: yksi huone täysihoidolla maksaa 3—4 kruunua vuorokaudelta, 4—8 huoneen suuruiset huvilat 150—250 Kr. kesäkaudelta. Koska olemme täten siirtyneet käsittelemään kylpyläkaupunkeja, mainitsemme niistä ensi tilassa

Pärnun.

Yli puolisen vuosisataa parannuspaikkana tunnettu kylpylä- ja kesänviettopaikka Pärnu sijaitsee Itämeren itärannikolla Pärnu-nimisen lahden poukamassa ja samannimisen joen suulla sekä liittyy

laajan ja komean puistonsa välityksellä keskiajala perustettuun Pärnun satamakaupunkiin. Kaupungissa on 22.000 asukasta.

Pärnun monet edut voidaan suppeasti ilmaista sanoilla: erinomaisen terveellinen, pötlöyön ja otsonirikas ilmasto, runsas määrä elvyttävää auringonvaloa, vähäiset lämmönvaihtelut ja lämpimät illat sekä uusimmanaikaiset parannuskylpymenetelmät. Itse luonto on antanut Pärnulle runsaat kummilahjat: kylmiltä tuulilta suojatun, etelään suuntautuvan rannan, lämpimän meriveden (keskikesällä 26 C.), ihmeitä aikaansaavan terveysmudan ja -turpeen runsain kerrostumin, laajat puistot, joihin koko kaupunki uppoaa, maalauksellisen metsää kasvavan ympäristön. Luonnonihailija löytää täältä tyydytystä, vanha ja nuori tuntee, kuinka hänen ruumiinsa ja henkensä voimat karttavat.

Pärnun kylpylä on kuin luotu sairaiden parantolaksi sekä potilaiden ja työstä rasittuneiden virkistyspaikaksi. Valtan erinomaisesti se sopii myös Suomen nuorisolle, jolle seurustelu Viron nuorison kanssa voi olla kiintoisaa ja hyödyllistäkin, esim. kielitaidon kartuttamisen kannalta. Lasten vanhemmille pyydämme vielä huomauttaa, että harvassa paikassa lapset saavat nauttia auringosta, merikylvyistä ja hiekkarannasta niin ihanteellisen täydellisessä määrässä kuin juuri Pärnussa.

Seurustelu- ja huvittelumahdollisuuksia on runsaasti. Sinfonia-orkesterin konserttiesityksiä kahdesti päivässä. Rantajuhlia, lastenjuhlia, puutarhajuhlia, yhteisiä huvimatkoja merelle, retkeilyjä ympäristöön, teetanssiaisia, tanssikilpailuja, kauneuskilpailuja, metsästäys ja kalastustilaisuuksia, kenttäturheilua, verkkopalloilua, soutua, purjehdusta, uintia y. m. y. m. Kabarettinäytäntöjä kylpylän kasinossa ja rantasalongissa. Kylpyläpuiston lukusalissa m. m. helsinkiläisiä päivälehtiä.

Yksin jo Pärnun ihana puisto ja kauniit kukkaisuudet vaikuttavat virkistävästi ja rauhoittavasti.

Kylpykausi kestää 1 p:stä kesäkuuta 1 p:ään syyskuuta. Kylpylaitos on kuitenkin avoinna 15 p. toukokuuta 15 p:ään syyskuuta.

Ottaen huomioon yleisen kalliin taloudellisen tilanteen, ovat Pärnun kylpyhinnat sangen kohtuulliset, jotta laajemminkin piirit olisivat tilaisuudessa käyttämään kylpylää hyväkseen.

Kylpykauden alussa, toukok. 15 p:stä kesäk. 15 p:ään ja kylpykauden lopussa, elok. 15 p:stä syysk. 15 p:ään, on sitäpaitsi vielä erikoinen hintalennus voimassa.

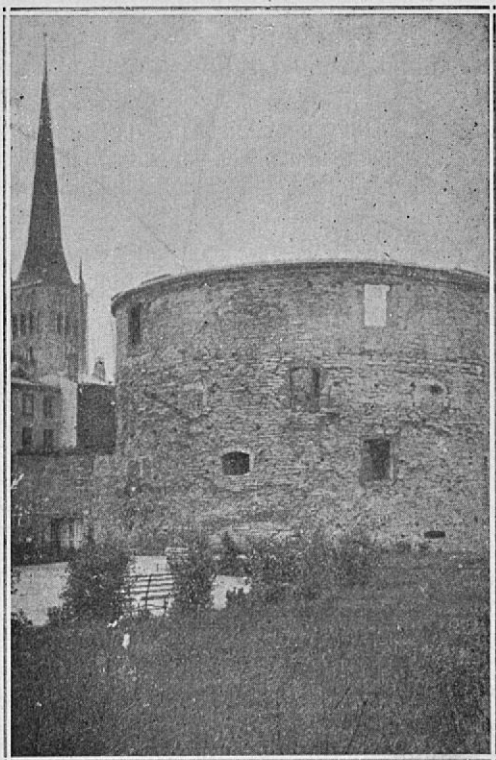
Terveyskylpy-hoitoaika kestää tavallisesti 4 — 6 viikkoa. Kylpyvieraille on edullisinta käyttää huokeata alku- ja loppukylpykautta, jotta he kaikessa rauhassa voisivat itseään hoitaa sekä levätä.

Kylpyvireiden käytettävissä ovat hotellit ja lukuisat täysihoitolat, jotka sijaitsevat kauniissa ja

rauhaisessa ympäristössä kylpyrannan läheisyydessä sekä sitäpaitsi paljon yksityisasuntoja.

Asunnon välitystä toimittaa maksutta kylpylän intendentti, jolle kaikki asunnot ja kylpyoloja koskevat tiedustelut on osoitettava.

Oleskelu Pärnussa on halpaa. Hotellihuone, jossa on yksi vuode, maksaa 2,5—5 kruunua vuorokaudelta. (Viron rahayksikkö on kruunu = 100 senttiä; 100 Suomen markkaa = 9,40 kr.) Täysihoitolamaksu on 4,50—5,50 kr. vuorokaudelta henkeä kohti; lap-

Tallinn, „Paks Margareeta“.

sista maksetaan sopimuksen mukaan. 3—6 huonetta käsittävien kalustettujen yksityisasuntojen vuokra on 200—400 kr. koko kylpykaudelta. Kalustetut huoneet yksityisasunnoissa maksavat noin 10—12 kr. viikossa ilman ruokaa. Päivällisen hinnat ovat 0,75—1 kruunua.

Tallinnasta pääsee Pärnuun joko kapearaiteista rautatietä myöten, jolloin matka pikajunassa kestää 4 tuntia, tai autossa tahi autobussissa, joka suorittaa matkan 3—3 1/2 tunnissa.

Haapsalu.

Haapsalu on oikeastaan jo niin mainehikas, että siitä ei tarvitse paljonkaan puhua. Sen kylpylöiden parannusmenetelmät ovat saavuttaneet suorastaan

historiallisen kuuluisuuden. Useat tutkimukset ovat osoittaneet Haapsalun terveysmudan parhaaksi, mitä Eestissä voidaan löytää. Kaupungin vanha kylpyläkuuluisuus kasvaa vuosi vuodelta.

Ensimmäisen mutakylpylän perusti Haapsalun paikallinen linnanhaltija ruotsalainen aatelismies kreivi Magnus de la Gardie vuonna 1825, senaikuisen Baltian piirilääkäriin tri Karl Abraham Hunniuksen neuvosta ja aloitteesta. Tri Hunnius saavuti 30-vuotisella käytännöllisellä toiminnallaan huomattavia tuloksia terveysmudalla lääkitsemisessä ja perusti tieteellisesti sen vaikutusta. 20 vuotta myöhemmin perusti Hiiumaan kreivi Ungern-Sternberg toisen mutakylpylän. Molemmat toimivat vielä nytkin korjatuina ja laajennettuina.

Kylpyvieraiden lukumäärä nousi ennen maailmansotaa 8.000:een, mikä määrä sodan jälkeen luonnollisesti on laskenut vaihdellen nykyisin 2.000 — 3.000 välillä.

Mudalla hoidetaan:

- 1) Jäsen- ja lihastauteja, jäsen- ja lihasreumatismia, luu- ja jäsentuberkelia.
- 2) Nais-, maksa- ja vatsatauteja.
- 3) Aineenvaihtosairauksia, kihtiä, riisitautia.
- 4) Perifeeristen hermojen sairauksia, kuten issiasta, neuralgiaa.
- 5) Erilaisia ihotauteja (ichthyosista, psoriasista)
- 6) Muutamia selkäydintautia.

Haapsalu on erikoisen houkutteleva meriurheilun harrastajille, kaikille lepoakaipaaville, vähäverisille ja varsinkin heikoille lapsille.

Mutaa käytetään hoitoon joko sekoitettuna (6—20 ämpäriä mutaa yhteen merivesiammeeseen) tai joskus puhtaana, sekoittamattomana. Kylpyjen tavallinen lämpö on 34—40° C. ja kylpyaika 10—30 minuuttia. Kylvyn ohella käytetään usein paikallisia mutakääreitä, joiden lämpö määrä nousee 50 asteenkin. Viime vuosina on käytetty varsin menestyksellisesti n. k. „sähkömutakylpyjä“. Ensimmäisten mutakylpyjen jälkeen, tavallisesti 3—7 kylvyn jälkeen ilmenee n. s. reaktio, joka on havaittavissa yleisenä heikkoutena ja kipujen lisääntymisenä. Mitä vaikempi sairaus on, sitä tuntuvampi on reaktio. Mutahoidon parantavat vaikutukset ilmenevät vasta viikkojen, vieläpä kuukausieun perästä käytännössä. Mutakylpyjen lisäksi annetaan molemmissa kylpylöissä hiilihappo- (sydän- ja verisuonitauteihin) ja useita muunlaisia kylpyjä.

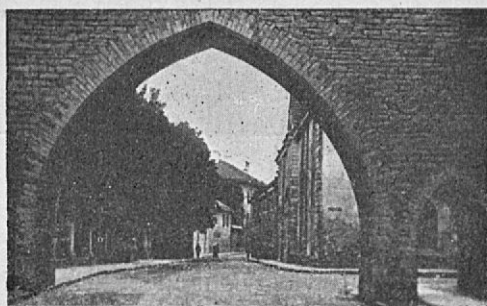
Terveysmuta ja merikylpylä Haapsalu sijaitsee syvällä mantereeseen pistävän Itämeren lahden rannalla, noin 2 1/2 klm. pituisella kapealla maakaistaleella. Sitä ympäröivät havumetsien peittämät saaret Hiiumaa, Vorms, Hästholm ja Noarootsi, joiden asukkaat ovat ruotsalaisia siirtolaisia. He eivät ole

vieläkään luopuneet vanhoista tavostaan ja kansallispuvuistaan. Venematkat saarille ovat erikoisen viehättäviä. Purjevenheitä ohjaajineen saa vuokrata Haapsalusta. Ilmastosta mainittakoon, että se on lämmin ja tasainen. Merivesi on harvinaisen lämmintä.

Kesäkuukausina vaikuttaa vihreyden kattama idyllinen 4.000 asukasta käsittävä kaupunki kaartelevine siisteine katuineen, kauniine rantakäytävineen rauhoittavasti ja virkistävästi.

Tapausrikkaasta menneisyydestään ja lukuisista taisteluistaan kuuluisan Haapsalun kaupungin historian alkuketkeksi voidaan katsoa linnan perustamista, jonka suoritti kalparitariston mestari Volquin Schenke von Winterstaedt, ja josta on kulunut yli 700 vuotta, mutta kaupungin perustaminen linnan muurien ympärille aloitettiin piispa Hermann von Buxhoevidenin aikana vuonna 1279.

Haapsalun linnan rauniot hyvinsäilyneine 804 m. pituisine ympärismuureineen ja yli 38.000 neliömetrin suuruisine pintoineen, tornin jäännöksineen, restauroituine kirkkoineen, kellotorneineen, vanhoine portteineen tarjoavat mielenkiintoisen näköalan. Korkeat gööttilaiset kaariakkunat, pähkinäpuiden varjostamat

Tallinna Luostarin Porti.

muurit, salaperäisten ja houkuttelevien käytävien jäännökset, kellarit ja holvistot tekevät rauniot kummallisen viehättäviksi. Perustamisesta tähän päivään asti on Haapsalun kaupungin ja linnan kiintoisa menneisyys elänyt monet huomattavat historian murrosajat, kuten piispojen ja ritariajan, Ruotsin ajan ja Venäjän ajan. Moneen kertaan ovat linnaa piirittäneet vanhojen eestiläisten joukot, ritaristo, Ruotsin, Venäjän ja muiden sotaväet, kunnes lopuksi vuonna 1710 linna hävisi raunioiksi.

Uusimman historian aikana elivät vuosisatojen vaikeita kamppailuja katselleet rauniot maailmansodan elämyksiä: näkivät Venäjän, kommunistien ja Saksan joukkojen tulevan voittajina — lähtevän voitettuna, näkivät eestiläisten joukkojen syntyvän, reippaiden isänmaan poikien kiiruhtavan taistelutantereille. Nyt

katselevat ne rauhallisin mielin tulevaa aikakautta kohti, nuoren itsenäisen valtion maaseutukaupungin ja Eestin vanhimman kylpyläkaupungin kehitystä kohti.

Kesävierailta on vielä kaupungin ympäristössä suurenmoinen huvittelutilaisuus metsästyksessä, johon lukuisat saaret kuten Tauksi, Sömeri ja Liia sekä Matsalun lahti tarjoavat rajattomia mahdollisuuksia. Joutsen- ja sorsametsästys ovat pidetyimpiä metsästysaloja.

Se, joka kerran on Haapsalussa viettänyt kauniin kesän, joka on täällä saanut takaisin kadotetun terveytensä, muistaa Haapsalua kiittollisuuden tuntein ja jää tavallisesti meidän „Pohjoisen Venetsiamme“ pysyväiseksi vieraaksi.

Haapsalussa on 3 matkailijakotia, täysihoitoloita ja kesävieraille mukavia yksityisasuntoja runsaasti.

Huoneet (1—2 vuodetta) 20—30 Ekr. kuukaudessa. Täysihoitoloissa 2—3 Ekr. päivässä. Päivällinen

Tallinna Estonian Teatteri.

maksaa matkailijakodeissa ja täysihoitoloissa 50—90 senttiä. Kalustetut yksityishuoneet (lisäksi hyvin sisustetut keittiöt) 40—150 Ekr. kuukaudessa, kylpykauden loppuun saakka 80—400 Ekr.

Kaikki kesävieraat, jotka pysähtyvät Haapsalussa yli viiden päivän, maksavat Kaupunginhallitukselle n. s. kesävietonveron: yli kuukauden kylpykauden loppuun Ekr. 3.50, lyhyemmästä kuin kuukaudesta Ekr. 1.75. Lapset 12—18 v. maksavat sen sijan Ekr. 1.75 ja Ekr. 0.90.

Haapsaluun matkustetaan Tallinnasta leveäraiteista rautatietä myöten. Matka kestää kolme tuntia.

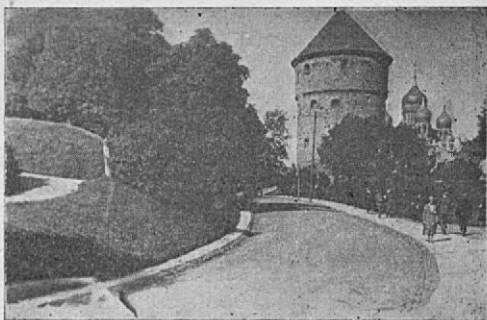
Kuresaaren ja Saaremaan omituisuudet.

On ihmisiä, jotka viettävät joka kesän Kuresaaressa. Sen vanhat tammimetsät, sen lauhkea ja eteläisen lämmin ilmasto, sen rehellisyydestään ja ystävällisyydestään tunnetut asukkaat, hyvät mutakylvyt y. m. y. m. ovat seikkoja, jotka pakottavat

huvitteluhaluiseinkin kesälomalaisen jäämään uskolliseksi Kuressaarelle. Nimestäkin voi jo päätätä, että tämä kylpypaikka sijaitsee saarella. See on Saarenmann saari, josta on kotoisin paljon Eestin ukyysisiä poliitikkoja ja valtiomiehiä.

Historiallisistä nähtävyyksistä mainittakoon 13. vuosisadasta erinomaisen hyvin säilynyt piispan linna, joka muutettiin Kaarle XII aikana linnoitukseksi. Linna sisältää monta kymmentä kiintoisaa huonetta vaakunoineen, huonekaluineen ja kuvineen. Ikävä kyllä, käytetään sitä nykyisin semmoiseenkin tarkoituksiin, kuin messuihin, mutta linnan kestävä rakennustapa ehkäisee sen vahingoittamisen. Ehdottomasti kannattaa linnan katselemisenkin takia tehdä laivamatka Haapsalusta Kuressaareen.

Mutta tämän kaupungin kuuluisuuden lähteeksi on sen terveysmuta, joka on parhain tähän asti tunnetuista. V. 1894 käytettiin sitä ensimmäistä kertaa taudien parantamiseksi. Siitä alkaen on käyt-

Tallinna „Kiek in de Kōk“.

tämistapa suuresti kehittynyt ja nykyään tarjoavat kaksi suurta kylpylaitosta, kaupungin kylpylaitos ja Roomassaaren kylpylaitos palveluksiaan yleisölle. Kylpykausi alkan 1 p: nä kesäkuuta ja kestää 15 p: ään syyskuuta. Vuosia kestäneet tutkimukset ovat todistaneet, että Kuressaaren mutakylvyt, sen ilmasto ja merikylvyt vaikuttavat erinomaisen hyvin melkein kaikkiin sairauksiin. On kyllin tapahtunut, että huolimattomuuden tai laiminlyönnin takia pitkälle kehittyneet taudit on Kuressaareessa parannettu. Kylpylaitoksien johdossa on tunnetut Tarton yliopiston professorit Paldrock, Lüüs ja Nieländer.

Mutta Kuressaar ei ole ainoastaan sairaille: sen huokeat asunnot, lämmin ilmasto ja uimaranta tarjoavat kyllin mahdollisuuksia terveellekin virkistymiseksi. Kuressaaren ymäristö on harvinaisen luonnonkaunista seutua. Suotuisassa ilmanalassa menestyvät sellaisetkin harvinaiset kasvit kuin orchidea, akaazia i. n. e. Yleensä vastaa Saarenmaa luontonsa puolesta Gotlantia.

Ei sanota syyttä, että Saarenmaalla on parhaimmat tiet koko Eestissä. Se on aivan oikein. Näitä erinomaisia teitä myöten on suoranainen ilo tehdä automatkoja koko saarele. Sen asukkaiden tavat ja kieli eroavat tuntuvasti mantereen asukkaiden tavoista ja kielestä. Saarenmaa on tunnettu vielä pienistä hevosistaan, jotka ovat erikoisen sitkeitä ja voimakkaita. „Saarlase hobusesta“ on paljon sananlaskuja ja jokaiselle kesävieraille lienee kiintoisaa tutustua siihen „kuuluisuuteen.“ Lukemattomat tuulimyllyt antavat kauniille maisemalle erikoisen leiman.

Tartu

eli Tartto, kuten suomalaiset sitä yleisesti kutsuvat, on Eestin yliopistokaupunki. Sitä voisi verrata Turkuun Suomessa. Tartu on useita kertoja ehdotautunut Eestin pääkaupungiksi, mutta liikekeskus Tallinna on kuitenkin kilpailussa voittanut.

Tartu on Eestin sydän. Täten on ymmärrettävissä, että elämä sykkii siellä lämpimämmin ja välittömämmin kuin Pohjois-Eestissä. Tartun asukkaiden sydämmellisyys on entuudestaan tunnettu seikka. Tartun kaupungin historia ulottuu kauas muinaisuuteen. Jo Nestor kronikassaan v. 1030 huomauttaa sen olemassaolosta. Tartu oli muinaisten itsenäisten eestien linnoituksia. Saksalaiset saivat sen haltuunsa viimeisenä koko maassa v. 1224.

Tallinna, Viruvärv.

Keskiaikaisesta Tartusta on paraiten säilynyt kaunis Toomemägi 1200-luvulta peräisin olevine tuomiokirkkoraunioineen. Kirkko oli kaunis goottilaistyylinen temppeli. Alttarinpuoleinen osa siitä uusittiin v. 1806 ja sinne sijoitettiin yliopiston kirjasto, joka nykyään käsittää n. 250,000 nidosta ja yli 200,000 väitöskirjaa. Toomemäellä on myös yliopiston tähtitorni, jolta avautuu suurenmoinen näköala yli vihreän Tartun ja viljavan maakunnan. Yliopisto on Toomemäen alapuolella. Sen perusti kuningas Kustaa Adolf v. 1632. „Vanemuisen“ kauniissa puutarahassa on kesäilloin konsertteja. Kaupungin halki virtaavan Emajoen yli johtaa kaksi siltaa. Lisäksi vie Lossitänavan yli Ingli sild, ja Toomenmäen keskiaikaisten prottien kohdalla on Kuradi sild. Useiden kuuluisien tiedemiesten muistopatsaat kaunistavat yleisiä puistoja. Kaupungin

reunoilla sijaitsevat hautuumaat. Yliopisto- ja koulukaupunkina ja sivistyskeskuksena huomattu Tartu on suuruudeltaan toinen Eestin kaupungeista. Sen asukasluku on noin 60,000.

Muutamia kilometrejä kaupungista sijaitsee suomalaisten tiedemiesten järjestämä kansallismuseo, Eesti Rahva Muuseum runsaine kokoelmineen. Viljandin maantien varrella, noin parin kilometrin verran kaupungista sijaitsevat yliopistolle kuuluvat tilavat ja uudenaikaiset Maarjamõisan sairaalat, joista mainittakoon prof. Puusepp'an johtama hermotautisairaala alkoholistiparantoloinen.

Petseri.

Petserin kaupunki on herättänyt viime aikoina suurta huomiota. Se on settuheimon „pääkaupunki“, joka heimo koko ajan lukeutui venäläisiin. Eestin valtio on täällä tehnyt paljon sivistystyötä, mutta tulokset ovat supistuneet melko pieniksi.

Setut ovat kreikkalaiskatolisia eestiläisiä, jotka meidän päiviimme ovat säilyttäneet ja korkealle kehittäneet m. m. kansanrunouden. Yhä vieläkin he käyttävät värikkäitä kansallispukuja hopeakoristeineen, laulavat kansanlauluja häissä, talkoissa ja uskonnollisissa „kirmaasheissa“ sekä yleensäkin elävät vapaata, primitiivistä elämäänsä ilman että uuden-aikainen kulttuuri olisi päässyt sekoittamaan heidän vanhoja elämäntapojaan. Kun uskonnollisilla menoilla on suuri merkitys setuille, niin Petserin luostari on tavallaan settu-kulttuurin keskus. Tämän luostarin perustivat venäläiset XV:lla vuosisadalla maakuoppiin. Vasta myöhemmin vuosisatoina rakennettiin luostari nykyiseen asuunsa. Koko Petserinmaa asukkaineen, luostarineen ja muusta Eestistä poikkeavine oloineen on itsessään suuri ulkoilmamuseo.

Võru.

Etelimmässä Eestissä sijaitsee niittyjen ympäröimä 6,000-asukainen Võrun kaupunki, nuorimpia Eestin asutuskeskusten perheessä. Kansallisessa historiassa on Võrulla unnia olla „Kalevipoegin“ kokoonpanijan, „laulu-isa“ tohtori Kreutzwaldin asuin-kaupunki, jossa tämä suuren ja pitkän elämäntyönsä suoritti. Lähellä kaupunkia on Väimelan maatalousopisto. Etelään on 13 km. päässä Munamägi, Eestin korkein kohta (316,6 m. merenpinnasta), jonne matka käy kauniiden maisemien ja viljelysmaitten halki (Kubija veski, Raudsepa küla, Vana-Kasaritsa mõisa, Vällamägi). Tyypillisimmät etelä-eestiläiset maisemat laaksoineen ja kukkuloineen nähdään Haanjassa. Võrun asukkaiden murre sisältää useita suomalaisia sanoja, joten toistensa ymmärtäminen on helpompaa kuin muualla.

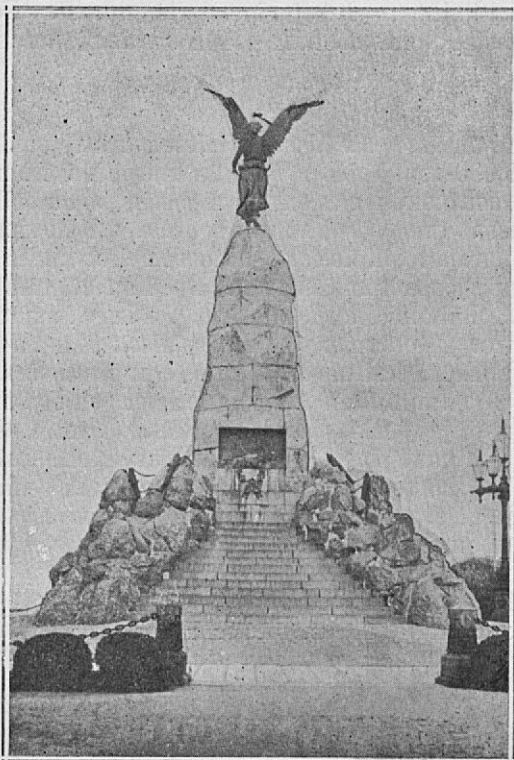
Täten olisimme mainineet kiintoisammat eestiläiset kaupungit, mutta melkein unohtaneet

Narvan

Venäjän ja Eestin välisen rajan vartijan, johon sisältyy paljon muistoja. Narvan nimi esiintyy usein sekä Suomen että Ruotsin historiassa. Kaupungin perusti Tanskan kuningas Voldemar II v. 1223 eestiläisiltä valtaamansa linnoituksen paikalle. V. 1347 otti Narvan haltuunsa Liivinmaalle muodostunut saksalainen ritarikuntavaltio. Ollen Idän ja Lännen kauppateitten solmukohdassa kehittyi Narva kukoistavaksi hansakaupungiksi. Ritarikunta-ajan muistomerkkejä on kauunpungissa m. m. v. 1535 rakennettu linna Herman-torneineen. Aivan vastapäätä Venäjän tsaari Iivana III v. 1492 rakennutti Jaaninlinnan puolustamaan omia intressejään. Historia kertoo, että nämä Idän ja Lännen etuvartiot enimmäkseen ovat olleet sotakannalla ja ampuneet kivipommeja kiinni toistensa muureihin, missä niitä on vieläkin näkyvissä. Vuonna 1558 valloitti Narvan Iivana IV Julma, mutta jo v. 1581 valtasi sen Ruotsille kuuluisa sotapäällikkö Pontus de la Gardie, jonka hauta on Tallinnan Tuomiokirkossa. Ruotsin aikana sai Narva useita muhkeita rakennuksia, kuten raatihuoneen v. 2671 ja pörssitalon 1698.

Kuuluisa Narvan taistelu oli v. 1700, marrask. 19 p:nä. Siinä mursi Kaarle XII 6000 suomalaisen, eestiläisen ja ruotsalaisen sotilaan avulla tsaari Pietarin 35.000 miestä. Tosin valloitti tsaari kaupungin uudestaan v. 1704.

Eestin vapaussodan aikana pelasti kaupungin suomalaisen vapaaehtoisten iskujoukko 18 p:nä tammikuuta v. 1919. Koko vapaussodan aikana pommitti vihollinen armottomasti Narvaa, niin että eräs kaupunginosa paloi melkein kokonaan.

Russalkan muistopatsas Tallinnassa.

Ravintola-kabaretti

Tanssipalatsi „Gloria“

*Eestin hienoin ja upein huvittelupaikka
Tallinnassa, Vabadusplats 3-a, puh. 18-62*

Joka ilta

Tanssia ja kabaretti

Alta valaistu tanssilattia.

Esityksen jälkeen Tunnelmahetki

Baarissa

Tanssiorkesteri:

„Kurt Strobel and his orchestra“.

Höyryleipomo
perust. v. 1904

Kondiittori ja kahvila

Wilh. Steinberg

Pääliike:

Lai tän. 36. Puhelin (2)2131.

Haaraliikkeet:

Tatari tän. 13,
Kreutzwaldi t. 2. Puh. 306-99.

G. Pajun

Yleinen Sanomalehti Toimisto

Tallinn, Harju-Katu 43.
Puhelin 33-21.

Suuri valikoima suomalaisia,
englantilaisia, saksalaisia sekä
ranskalaisia sanomalehtiä ja
aikakauskirjoja.

Toimisto antaa kaikkia tietoja
matkailua varten Eestissä mak-
suttomasti.

Saatavana matkaoppaita sekä
Eestin rautateitten aikataulu.

Otetaan vastaan suomalaista
rahaa.

PÄRNU KREDIIT PANK

Pärnussa, Rütli t. 40. Puh. 45

Osasto Rakveressa.

Suorittaa kaikkia
pankkitehtäviä.

G. Pajun

*kustannuksella
on ilmestynyt*

Tallinnan opas

Hinta Smk. 10.

HOTEL DU „COMMERCE”

Ensiluokkainen

Tallinn, Vene tän. 30. Puh. (20)7-83.

Lämmin ja kylmä vesi.
Kylpyhuoneet. Huoneitten
hinnat 2 kruun. alkaen.

Raadus & Ossipov

Tallinn, Mürivahe 22. Puh. (2)27-23

Walmistaa kaikenlaisia

hopeaesineita

palkinnoiksi urheilijoille.
Varastossa harvinaisia
antiikkiesineitä. Tilauk-
set täytetään täsmälli-
sesti ja kunnollisesti. —

Kadriorgin Sanatorio Tallinnassa.

per. 1903.

Tallinn, Poska t. 15. Puh. 307-07.

*Hermostuneita, lepoatarvitsevia ja orgaanisia
hermosärkyjä kärsiviä varten. Hoidetaan
kroonillisia sisäisiä kipuja (erittäin sydän-
ja suolitauteja, aineenvaihtosairauksia, kuten
rheuma, luuvalo, lihavuus, diabetes y. m.*

*Parannusmenetelmät: kylvyt ja suihkut,
sähkö, diathermia, hieronta, radium, ema-
natorium, ruokajärjestys ja lääkkeet.*

*Kaunis puutarha ympäröi hoitolaa. Kuu-
luisa Kadriorgin puisto aivan lähellä.*

Hoitola avattu kocc vuoden.

Lähempiä tietoja prospekteissä.

Hoitolan ylilääkärit: dr. H. Hirsch

Hermolääkäri,

Dr. O. Haller

Sisäisiä- ja hermokipuja varten.

EESTIMAA KAART

ÜLDISE AJAKIRJANDUSE KONTORI (G. PAJU) KIRJASTUS TALLINN

Mõõt:

Kilomeetrit

	Riigi piir.		II järgu maanteed.		Jõesed.
	Maakondade piirid.		Külawaheteed.		Järved.
	Raudteed jaamadega.		Linnad.		Abikirikud.
	Laeva teed.		Alewid.		Sadamad.
	Kiiveteed ja I. järgu maanteed.		Külade ja mõisad.		Kirikud.

C. Petenbergin

Pörssitalo

viinikauppa

perustettu v. 1849

Pörssikellarissa

Tallinn, Pikk t. 17.

Puh. 434-65.

Ra'ennettu v. 1410.

Koti- ja ulkomaisia viinejä, samp-
panjaa, liköörejä, konjakkia, viina-
lajeja. Tunnettu „EMLO“ konjakki
y. m.

Hotelli ja ravintola

IMPERIAL

Nunne t. 12.
Puhelin 7-53

Parhain venäläinen keittiö

Hyvin kalustettuja huoneita,
miellyttävä ruokasali, suuri baari
erinomaisine kylmine ja lämpi-
mine ruokineen. Kolme biljardi-
huoneta.

SOITTOA

kello 2—4 i. p. ja 8—¹/₂1 illalla
Yksityishuoneita erikoisin usään-
käytävin.

B. SLETKOV.

His Master's Voice

**Paras ystäväsi lomapäivinä on
LINDEX LAUKKO-GRAMMOFONI.**

**Suuri valikoilma BEKA & PARLO-
PHON Levyjä, myös suomen kielisijä**

A TORMOLEN K

Tallinn, Harju t. 37. Tel. (2)15-02.

His Master's Voice